

Barraca de vinya circular a la Vall dels Horts

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: La Vall dels horts. 808272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament Des del turó del Santmartí cal agafar el camí que mena als Casals. En un camp a la dreta.

Coordenades:

Latitud: 41.76332
Longitud: 1.88887
UTM Est (X): 407638
UTM Nord (Y): 4624095

Classificació

Número de fitxa 08213-137
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 008A00016
Fitxes associades:
[La Vall dels Horts](#)
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dv., 10/02/2006 - 01:00

Descripció

Barraca de vinya ubicada al mig de la Vall dels Horts, a tocar de les runes del que fou l'antiga església de Sant Genís de la Vall dels horts. Es tracta d'una barraca de planta circular coberta interiorment amb una falsa cúpula. Exteriorment aquesta barraca destaca per haver estat aixecada amb un aparellament rectangular molt ben ordenat i disposat, oferint un aspecte molt sòlid. El gruix del mur és de 37 cm. L'orientació de la barraca es fa a llevant, i s'obre amb una porta que queda emmarcada per una llinda monolítica molt ben treballada. La porta es troba protegida per una contraporta de ferro. El diàmetre de la barraca és de 3,60 m. La seva alçada fins a començar la volta és de 1,90 m i la seva alçada total de 2,34 m. Les mides de la porta són de 73 cm. d'amplada x 145 cm d'alçada. Compta amb un finestró obert al nord.

Observacions:

Potser l'aparell constructiu tan bo d'aquesta barraca es deu a l'aprofitament de pedra de l'antiga església de Sant Genís

Història

L'origen de les barraques de vinya és incert, si bé al buscar-lo a la tècnica constructiva de la pedra seca, que es remunta a la prehistòria, quan s'optà per substituir els materials simples: fusta i elements vegetals, per pedra. Des de època neolítica, i ibèrica són nombrosos els exemples de tradició constructiva utilitzant aquest tipus de tècnica constructiva. La utilització de la pedra seca en les construccions d'hàbitats rurals no és exclusivament ibèrica, sinó que segurament podríem trobar referències en cada època, no solament de l'antiguitat. Les construccions en pedra seca- aplicades als marges i les barraques de vinya- han originat diverses teories sobre la seva procedència. Així, per una banda hi ha els que opinen que aquest tipus de construcció es remunta a la tradició de monuments megalítics, i d'altres que el remunten a l'edat mitjana, establint un lligament entre les construccions circulars de clons i repobladors de les zones de la Marca Hispànica i les barraques de vinya. Es tractaria doncs d'una continuïtat constructiva dels habitatges medievals. Les barraques de vinya que existeixen actualment al Pla de Bages no tenen una antiguitat inferior al segle XVIII. La majoria es van aixecar al llarg del segle XIX i principis del segle XX coincidint amb l'expansió extraordinària de la vinya. D'aquí la denominació de "barraques de vinya". La construcció era feta en moltes ocasions per mans expertes, i per persones anomenades "barracaires" , que procedents d'altres comarques com la Cerdanya, combinaven la feina de pagès amb la de constructors de marges i barraques. Malgrat tot, la feina sempre era seguida directament pel pagès. En altres ocasions, la barraca era aixecada directament pel pagès. La funció d'aquestes construccions era la d'acollir els estris i les eines necessàries pel conreu de la vinya, ja que aquesta podia trobar-se a varies hores de distància a peu de la casa del pagès. La possessió d'una barraca permetria al pagès guardar les eines i no haver de carregar amb elles d'una banda a l'altra. També permetria l'aixopluc del pagès en cas de pluja o de massa calor, i inclús passar una nit si s'esqueia. La majoria d'elles foren abandonades vora la dècada del 1930 quan el conreu de la vinya començà a anar a la baixa.

Bibliografia

FERRER I ALÓS, LL. (1998). La vinya al Bages. Mil anys d'elaboració de vi. Col. Monogràfics nº 19. CEB. Manresa. FERRER I ALÓS, LL. (1992). Vinya, fil·loxera, propietat i demografia de la Catalunya Central. CEB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994). Construccions de pedra seca a la comarca del

Bages. Barraques de vinya al terme de Sant Fruitós . CECB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994).
"Model d'estructura agrària bagenca: Sant Fruitós de Bages al llarg del segle XVIII" . Actes del Congrés:
Els paisatges de la vinya. Manresa 24-26 d'octubre de 2003. CEB. Pàg. 91-105. SOLER I BONET, J.
(1994). Les barraques de vinya. CECB. Manresa.

